

Ily körülmények között nem csodáljuk, ha a földművelésügyi miniszterrel való egyetértő eljárást sehol sem látjuk a rendeletben megemlítve.

*

Hogy az erdő vagyonváltsága céljaira két hónapon belül mozgósítandó milliárdok az általános pénzszükére való tekintettel mily hatással lesznek közgazdaságilag, azt nem mi vagyunk hivatva megítélni. Azt sem tudjuk, hogy a nagyobb birtokok, különösen azok, amelyek lényegileg csak erdőből állanak, miként fogják a szükséges összeget előteremteni. Csak azt állítjuk határozottan, hogy legkevesbbé rendkívüli fahasználatokkal szabad erre törekedni, ami egyébiránt ma, a tavaszi hónapokban, csak a vevőtől vett előleg útján lenne lehetséges, ami a mai süllyedő koronaérték mellett a leghelytelenebb és legkárosabb lekötöttséget jelentené.

Legsúlyosabb a haszonélvezők helyzete. A törzsvagyonból kellene egy részt leadni, de ahhoz nem nyulhatnak. Saját jövedelmükről kell tehát lemondani, ami súlyos zavarokat okozhat más téren.

A m. kir. pénzügyminiszter 1923. évi 55.000/VII. c. számú rendelete

az ingatlanok, felszerelési tárgyak, az áruraktárak, az ipari üzemek és egyéb jóságok vagyonváltságának kedvezményes lerovásáról szóló 1922. évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 1922. évi 177.000. számú rendelet V. fejezete (az erdőbirtok vagyonváltsága) némely rendelkezésének módosításáról.

1. §. (1) A bortermés értékesítése körül felmerült nehézségek és a szőlőbirtokosokra ebből származó súlyos gazdasági helyzet, továbbá az erdőbirtok vagyonváltságának kedvezményes lerovása körül felmerült és az érdekelt szervezetek által igazolt nehézségek arra indítottak, hogy a szőlőbirtok és az erdőbirtok vagyonváltságának kedvezményes lerovására az 1922:XXVII. t.-c.-ben megállapított határidők meghosszabbítása iránt törvényjavaslatot terjeszsek elő. A törvényhozás ily értelmű rendelkezésének eredményében és utólagos jóváhagyásának fenntartásával a szőlőbirtok és az erdőbirtok után, valamint a szőlőbirtok és az erdőbirtok gazdasági felszerelése után járó vagyonváltságra nézve a kedvezményes fizetés határidejét — tekintet nélkül a váltságösszeg nagyságára — 1923. évi május hó 31-ig meghosszabbítom.

(2) Ennélfogva az a szőlőbirtokos és az az erdőbirtokos, akitnek vagyonváltsága a szőlő- vagy erdőbirtok és a szőlő- vagy erdő-

birtok gazdasági felszerelése után külön-külön 100.000 koronát meg nem halad, fizetési kötelezettségének teljesen eleget tesz, ha 1923. évi május hó 31-ig a törvény szerint járó vagyonváltság 80%-át befizeti. Az a szőlőbirtokos és az az erdőbirtokos pedig, akinek a vagyonváltsága a szőlő- vagy erdőbirtok és a szőlő- vagy erdőbirtok gazdasági felszerelése után külön-külön 100.000 K-nál több, az 50% váltságpótlék fizetésére nem kötelezhető, ha a vagyonváltság teljes összegét 1923. évi május hó 31-ig teljes összegében befizeti.

2. §. (1) Abból a célból, hogy az erdőbirtokosok a vagyonváltság alapjául szolgáló értéket megközelítő pontossággal ki tudják számítani és így a kedvezményt az 1922:XXVII. t.-c. 5. §-ának utolsó bekezdése értelmében el ne veszítsék, az alábbiakban megállapítom azokat a szabályokat, amelyek szerint a vagyonváltságot annak idején kivettetni kívánom..

(2) Megjegyzem, hogy a vagyonváltság végleges kivetésénél az 1921:XLV. t.-c. rendelkezései lesznek alkalmazandók és így a váltság fizetésére kötelezettek módjában lesz annak idején a megfelelő módon és az arra rendelt kivető és fellebbviteli fórum előtt a becslést illető minden kifogásokat és igényeket érvényesíteni. Az elsőfoku kivetésre azonban általánosságban az alább közölt szabályok lesznek az irányadók, tehát az, aki a vagyonváltságát ezek szerint számítja ki és fizeti be, az 1922:XXVII. t.-c.-ben biztosított kedvezményeket nem veszítheti el.

(3) Az alábbi szabályok az 1922. évi 177.000. számú rendelet 42—45. §-ai helyébe lépnek, amely §-ok ilyen módon hatályon kívül helyeztetnek.

3. §. Az erdőbirtok értékéül az erdőtalaj és a faállomány (erdőállab) értékének együttes-összegét kell venni.

4. §. Az erdőtalaj értékéül az erdő kat. tiszta jövedelmének 2000-szeres összegét kell venni. Ha e mellett a számítás mellett az erdő 1 kat. holdjának talajértéke az 1000 K-át sem éri el, 1 kat. hold értékéül 1000 K-át kell venni.

(Pld. a váltság fizetésére kötelezett 8 kat. hold területű erdejének kat. tiszta jövedelme összesen 96 fill., tehát holdanként 12 fill. Arra való figyelemmel, hogy e 8 kat. hold erdő kat. tiszta jövedelmének 2000-szerese csak 1920 K, e helyett e 8 kat. hold erdőtalajának értékéül $8 \times 1000 = 8000$ K-át kell venni.)

5. §. A faállomány (erdőállab) értékének megállapításánál két tényezőt kell alapul venni:

- a) az erdő faállományának mennyiségét,
- b) a faanyag átlagos árát,

6. §. (1) Az erdő faállományát a váltság fizetésére kötelezett tartozik kimutatni.

(2) A faállomány kimutatására nézve a váltság fizetésére kötelezett a saját érdeke szempontjából legmegfelelőbb módot választhatja. Amennyiben a vagyonváltság fizetésére kötelezett az egyes erdőkben vagy erdőrészekben levő faállományát pontosan megállapítja és a vagyonváltságot ennek alapján kívánja leróni, a faállomány értékéül az alábbi táblázatban feltüntetett faárakat kell venni. (L. az I. táblázatot.)

I. táblázat a 6. §-hoz.

Fafaj és választék megjelölése	A fa ára m ² -kint koronában		
	I. távzóna 1—7 km.	II. távzóna 8—15 km.	III. távzóna 16 és több km.
Fenyő-, luc-, jegenye-, erdei-, fekete- és vörös-fenyő- müfa: 12—25 cm. közép átmérővel	175	125	100
26—40 cm. „ „	225	175	125
41 és több cm. „ „	300	225	150
tüzifa: hasáb	75	50	30
• dorong	50	40	25
gallyfa	25	20	15
Tölgy-, akác-, kóris-, juhar-, szil- müfa: 12—25 cm. közép átmérővel	250	175	125
26—40 cm. „ „	300	225	150
41 és több cm. „ „	375	300	200
tüzifa: hasáb	125	100	75
dorong	100	75	60
gallyfa	50	40	30
Bükk-, gyertyán-, cser- müfa: 12—25 cm. közép átmérővel	150	100	75
26—40 cm. „ „	200	150	100
41 és több cm. „ „	250	200	125
tüzifa: hasáb	125	100	75
dorong	100	75	60
gallyfa	50	40	30
Lágy lombfák, nyár-, nyír-, fűz-, éger-, hárs- müfa: 12—25 cm. közép átmérővel	100	75	50
26—40 cm. „ „	130	100	75
41 és több cm. „ „	175	125	100
tüzifa: hasáb	60	50	40
dorong	45	30	25
gallyfa	20	15	10

7. §. (1) Amennyiben a vagyonszállás fizetésére kötelezett a váltás alá eső erdő faállományának mennyiségét pontosan nem mutatja ki, hanem csupán azt állapítja meg és jelenti be, hogy a váltás alá eső erdő:

- milyen fajokból áll,
 - milyen az üzemmód (szálerdő, sarjerdő),
 - milyen távolságra van a legközelebbi fafogyasztó helytől vagy vasúti állomástól,
 - milyen az erdő termőhelyi minősége (igen jó, jó, közepes, gyenge és rossz),
 - az erdő egyes részei milyen időségi s végül
 - milyen az erdő sűrűsége;
- az erdő minden kat. holdján levő faállomány értékéül az alábbi II. alatti táblázatokban kitüntetett összegeket kell venni.

Tölgy, ákác, kőris, juhar, szil.

Távolsági övezet	Termőhelyi jóság (állományminőség)	Egy kat. hold teljes sűrűségű faállomány értéke koronában											
		S a r j e r d ő						S z á l e r d ő					
		1—10	11—20	21—30	31—40	41—50	51—60 stb.	1—2)	21—40	41—60	61—80	81—100	101 stb.
		é v e s											
1—7 km.	I.	500	2.500	8.000	14.000	17.000	20.000	800	5.000	15.000	28.000	45.000	55.000
	II.	400	2.000	5.500	10.000	13.000	16.000	600	3.000	10.000	22.000	32.000	40.000
	III.	300	1.300	4.000	6.000	8.000	12.000	500	2.000	6.000	15.000	22.000	30.000
	IV.	150	800	2.000	3.000	4.500	6.000	300	1.500	4.000	8.000	15.000	20.000
	V.	100	400	1.000	1.500	2.000	2.500	200	800	2.500	5.000	7.000	10.000
8—15 km.	I.	400	2.000	6.000	10.000	13.000	15.000	600	3.500	12.000	21.000	33.000	42.000
	II.	300	1.500	4.500	7.500	10.000	12.000	450	2.000	8.000	17.000	23.000	31.000
	III.	250	1.000	3.000	4.500	4.500	8.000	350	1.500	5.000	11.000	17.000	21.000
	IV.	100	500	1.500	2.000	3.000	5.000	250	1.000	2.500	6.000	10.000	13.000
	V.	50	200	600	1.000	1.300	2.000	150	600	2.000	4.000	5.000	6.500
15 km.-nél több	I.	300	1.300	4.000	7.000	8.500	10.000	500	2.500	7.500	13.000	22.000	27.000
	II.	250	950	3.000	5.000	6.000	8.000	400	1.500	5.000	10.000	15.000	20.000
	III.	200	650	2.000	3.000	3.500	5.000	300	1.000	3.000	6.500	11.000	14.000
	IV.	75	400	1.000	1.500	2.000	3.000	200	500	1.500	4.000	7.000	9.000
	V.	30	150	500	650	800	1.000	100	400	1.200	2.500	3.500	4.500

Fenyő és lágylombfák.

Távolsági övezet	Termőhelyi jóság (állományminőség)	Egy kat. hold teljes sűrűségű állomány értéke koronában											
		Nyár-, nyír-, fűz-, éger-, hárssarjerdő						Luc-, jegenye-, erdei-, fekete- és vörösfenyő-szálerdő					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60 stb.	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101 stb.
		é v e s											
1-7 km.	I.	150	1.000	3.000	7.000	11.000	16.000	850	6.500	15.000	24.000	32.000	40.000
	II.	120	850	2.500	6.000	8.000	10.000	600	4.000	11.000	17.000	25.000	30.000
	III.	100	550	1.500	3.500	5.000	7.000	400	3.200	9.000	14.000	20.000	24.000
	IV.	80	300	900	2.000	3.000	4.000	150	1.500	5.500	9.000	12.000	14.000
	V.	50	200	450	700	1.100	1.500	75	600	2.500	5.000	7.000	8.000
8-15 km.	I.	120	700	2.500	5.000	8.000	12.000	650	4.500	11.000	18.000	24.000	30.000
	II.	90	550	2.000	4.000	6.500	8.000	450	2.800	8.500	12.500	18.000	22.500
	III.	80	400	1.200	2.500	4.000	5.500	300	2.200	6.500	10.000	15.000	18.000
	IV.	60	200	750	1.500	2.500	3.000	120	1.000	4.000	7.000	9.000	10.500
	V.	40	150	350	550	800	1.100	60	400	2.000	4.000	5.000	6.000
15 km.-nél több	I.	80	500	1.500	3.500	5.500	8.000	450	3.000	7.500	12.000	16.000	20.000
	II.	60	400	1.200	3.000	4.500	5.000	300	2.000	5.500	8.500	12.500	15.000
	III.	50	300	750	2.000	2.800	3.500	200	1.500	4.500	7.000	10.000	12.000
	IV.	40	150	450	1.000	1.500	2.000	100	650	2.500	4.500	6.000	7.000
	V.	30	100	250	400	550	750	50	250	1.500	3.000	3.500	4.000

Bükk, gyertyán, cser.

Távolsági övezet	Termőhelyi jóság (állományminőség)	Egy kat. hold teljes sűrűségű faállomány értéke koronában											
		S a r j e r d ő						S z á l e r d ő					
		1—10	11—20	21—30	31—40	41—50	51—60 stb.	1—20	21—40	41—60	61—80	81—100	101 stb.
é v e s													
1—7 km.	I.	500	1.500	4.000	7.500	10.000	12.000	600	3.500	11.000	20.000	26.000	30.000
	II.	350	1.100	3.000	6.000	8.000	9.500	500	2.600	9.000	16.000	22.000	26.000
	III.	250	800	2.500	4.500	6.000	7.500	300	1.400	6.000	12.000	17.000	20.000
	IV.	150	600	1.500	3.000	3.500	5.000	200	900	4.000	8.500	12.000	15.000
	V.	75	200	600	1.200	1.700	2.500	150	400	1.800	6.000	7.000	9.000
8—15 km.	I.	400	1.200	3.000	5.500	7.500	9.000	500	3.000	8.500	15.000	20.000	24.000
	II.	250	850	2.300	4.500	6.000	7.000	350	2.300	6.800	12.000	17.000	21.000
	III.	200	700	1.800	3.500	4.500	5.500	250	1.200	4.500	9.000	13.000	16.000
	IV.	100	450	1.000	2.000	2.500	3.500	180	750	3.500	6.000	9.000	12.000
	V.	50	150	400	1.000	1.300	1.800	120	300	1.500	3.500	5.500	7.000
15 km.-nél több	I.	250	800	2.000	4.000	5.000	6.000	300	1.650	5.500	9.500	12.000	15.000
	II.	180	600	1.500	3.000	4.000	4.800	250	1.250	4.700	8.000	10.500	13.000
	III.	150	450	1.200	2.400	3.000	3.600	150	750	3.000	6.000	8.000	10.000
	IV.	80	300	700	1.500	1.700	2.400	120	450	2.000	4.000	5.500	7.500
	V.	40	100	300	650	850	1.200	100	200	900	2.200	3.500	4.500

(2) Az alábbi táblázatokban feltüntetett értékek a teljes sűrűségű erdők faállományának a váltság alapjául szolgáló értékét tüntetik fel. Amennyiben tehát a váltság alá eső erdők vagy erdőrészek sűrűsége ennél kisebb, megfelelő átszámításnak van helye, illetve az ott kitüntetett összegekből azoknak annyi tizedrésze vonandó le, ahány tizedrészrel az illető erdő vagy erdő rész sűrűsége a teljes sűrűségnél kisebb.

(3) A faállomány mennyiségének megállapításánál a váltság végleges kivétele során a pénzügyi hatóságok e táblázatok alapján fognak eljárni, természetesen azonban, hogy a váltság fizetésére kötelezettnek megmarad az a joga, hogy más módon annak idején bizonyítsa, hogy az ő erdejében a táblázatban kimutatottnál kevesebb faállomány volt, vagy hogy a faválaszték attól eltérő volt.

(4) A termőhelyi minőség könnyebb ellenőrizhetése céljából III. alatt közlöm azt a fatermési táblát is, amelynek alapján a hollandankénti faanyag értéke megállapíttatik. (L. a II. és III. táblázatokat.)

8. §. (1) A vagyonváltság alapjának megállapítása úgy történik, hogy az erdőtalajnak a 4. §. rendelkezései szerint megállapított értékéhez hozzá kell adni a faállománynak az 5–7. §-ok rendelkezései szerint megállapított értékét.

(2) A vagyonváltság alapjának megállapítása a kedvezményes fizetés alkalmával a váltság fizetésére kötelezett félnek a feladata. Abból a szempontból azonban, hogy a vagyonváltság végleges kivétele alkalmával a mostani kiszámítás helyessége ellenőrizhető és az esetleges eltérések oka felderíthető legyen, a vagyonváltság fizetésére kötelezett fél a befizetés alkalmával két példányban benyújtandó bejelentésében a következő adatokat tartozik kimutatni:

a) az erdőbirtok területének nagyságát birtoktestek (esetleg üzemosztályok) szerint és ezeken belül korosztályok szerint;
 b) az üzemmódot (szálerdő, sarjerdő);
 c) minden egyes birtoktest (üzemosztály) vágásfordulóját (100 év, 40 év stb.), ha ilyen vágásforduló meg van állapítva;

d) minden egyes birtoktest (üzemosztály) vagy ezek különálló részének átlagos távolságát a fafogyasztó helytől vagy a legközelebbi vasuti vagy hajóállomástól;

e) minden egyes birtoktest (üzemosztály) vagy nagyobb erdőkben minden egyes korosztály által elfoglalt területre nézve az átlagos termőhelyi minőséget, a főbb fanemeket és azok elegyarányát tizedekben, végül az átlagos sűrűséget szintén tizedekben.

3. Amennyiben a váltságfizetésre kötelezettnek a (2) bekezdés a–e pontjaiban felsorolt ténykörülményekre nézve kételyei vannak, az illetékes királyi erdőfelügyelőség (állami erdőhivatal), kisebb erdőknél a járási erdőgondnokság véleményét kérheti ki. Az erdőfelügyelőség (állami erdőhivatal, erdőgondnokság) bizonyítványa nem zárja ki azt, hogy az említett adatok helyességét a vagyonváltság kivételekor a pénzügyi hatóság alapos vizsgálat alá ne vegye s az esetleges tévedésekért a teljes felelősség a váltság fizetésére kötelezettet terheli.

9. §. (1) Ha az erdőbirtokos az erdőbirtoknak a 2–8. §-ok rendelkezései szerint kiszámított értéke után az 1921:XLV. t.-c. 42. §-ában megállapított kulcsok szerint járó vagyonváltságot 1923. évi május hó 31-ig az 1. §. (2) bekezdésének rendelkezései értelmében egyszerre egy összegben befizeti, ezzel vagyonváltság fizetési kötelezettségének teljesen eleget tett.

III. táblázat a 7. §-hoz.

A váltáság alapjául szolgáló fatermési táblák.

A fatömegben a gallya (rözsafa) is bennfoglaltatik. A fatömek és famagasságok az átlag korra vonatkoznak.

Hány éves az erdő	I. termőhely		II. termőhely		III. termőhely		IV. termőhely		V. termőhely	
	apadék- mentes fatömeg	fama- gasság	apadék- mentes fatömeg	fama- gasság	apadék- mentes fatömeg	fama- gasság	apadék- mentes fatömeg	fama- gasság	apadék- mentes fatömeg	fama- gasság
	m ³	m	m ³	m	m ³	m	m ³	m	m ³	m
<i>Tölgy (juhar, kőris, szil) szálerdő.</i>										
1-20 átlag	10	25 3	20	25	15	—	10	—	5	—
21-40 „	30	50 11	35	8	25	5	20	4	15	3
41-60 „	50	100 18	70	13	50	9	30	8	25	5
61-80 „	70	155 22	115	18	80	13	50	10	40	8
81-100 „	90	200 25	150	21	115	16	80	13	50	10
101 és több „	110	240 28	190	23	140	18.5	100	15	60	12
<i>Bükk (gyertyán, cser) szálerdő. (A famagasságok a bükkre vonatkoznak).</i>										
1-20 átlag	10	20 6	15	5	10	3	8	—	5	—
21-40 „	30	60 20	45	14	30	9	20	6	10	3
41-60 „	50	130 28	105	23	80	19	55	16	30	13
61-80 „	70	200 31	165	27	130	23	95	20	60	17
81-100 „	90	240 32	205	29	160	26	125	22	80	19
101-120 „	110	270 33	230	30	190	27	150	23	100	20
<i>Fenyőszálerdő</i>										
1-20 átlag	10	40 5	30	4	20	—	10	—	5	—
21-40 „	30	100 12	75	10	70	7	40	5	20	4
41-60 „	50	150 19	115	16	100	12	70	9	45	6.5
61-80 „	70	180 24	140	20	125	16	90	12	65	9
81-100 „	90	200 27	160	23	135	18	100	14	75	11
101-120 „	101	220 29	180	25	145	20	110	16	80	12
<i>Tölgy (kőris, szil, juhar, ákác) sarjerdő.</i>										
1-10 átlag	5	15 —	12	—	9	—	5	—	2	—
11-20 „	15	45 —	35	—	25	—	15	—	6	—
21-30 „	25	80 —	65	—	50	—	30	—	15	—
31-40 „	35	120 —	95	—	70	—	45	—	20	—
41-50 „	45	140 —	110	—	80	—	50	—	23	—
51-60 „	55	150 —	120	—	90	—	55	—	25	—
<i>Bükk (gyertyán, cser) sarjerdő.</i>										
1-10 átlag	5	15 —	10	—	8	—	5	—	2	—
11-20 „	15	35 —	25	—	20	—	15	—	5	—
21-30 „	25	65 —	50	—	40	—	25	—	10	—
31-40 „	35	100 —	80	—	60	—	40	—	20	—
41-50 „	45	130 —	105	—	80	—	50	—	25	—
51-60 „	55	150 —	120	—	90	—	60	—	30	—
<i>Nyár (nyír, fűz, éger, hárs) sarjerdő.</i>										
1-10 átlag	5	15 —	12	—	10	—	8	—	5	—
11-20 „	15	40 —	35	—	25	—	15	—	10	—
21-30 „	25	85 —	70	—	55	—	35	—	20	—
31-40 „	35	135 —	120	—	85	—	55	—	25	—
41-50 „	45	180 —	150	—	110	—	70	—	30	—
51-60 „	55	220 —	170	—	125	—	80	—	35	—

(2) Ha a fél által a 2—8. §-ok rendelkezéseitől eltérő módon megállapított érték és a vagyonváltság kivetése során a pénzügyi hatóságok által az itt megállapított szabályok figyelembevételével mellett megállapítandó érték között 25%-nál kisebb eltérés mutatkozik, a 177.000/1922. számú rendelet 32. §-ában, ha pedig az eltérés 25%-nál nagyobb, a 33. §-ban foglalt szabályok nyerne megfelelő alkalmazást.

(3) Amennyiben az erdőbirtokos a vagyonváltságot 1923. évi május 31-ig az előző bekezdésének megfelelően teljes összegében be nem fizeti, a vagyonváltság annak idején a törvény szerint járó s a 2—8. §-ok rendelkezései szerint kivetendő váltságösszeg 150%-ában fog megállapíttatni, amely összeget az erdőbirtokos az 1921: XLV. t.-c. 69—70 és 72—74. §-aiban megállapított módozatok szerint fizethet.

Budapest, 1923 március hó 30-án.

A pénzügyminiszter helyett:

Dr. Vargha Imre s. k.,
államtitkár.

Az erdészeti törvényjavaslatok tárgyalása.

(Folytatás.)

A nemzetgyűlés február 27-iki ülésében elsősorban az erdészeti igazgatásról szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá.

Marschall Ferenc előadó azon kezdi, hogy a közszolgálat általánosan ismert mehézkessége és lassúsága különösen oly ügyekben, amelyek gazdasági jelentőségűek, sokszor jelentékeny anyagi károkat okoz. Ezért nyilvánul meg újabban az a kívánság, hogy igazgatási szervezetünkbe több egyszerűséget és gazdaságosságot vigyünk. Ezt a célt szolgálja ez a javaslat is, a nélkül, hogy személyzetsaporítást jelentene, vagy új állásokat kreálna. Az állami erdőtiszték létszáma jelen javaslat következtében változást nem szenved. Ez a javaslat nem életbiztosítási és existenciamentési javaslat és egyéb célja nincs, mint oly szervezetet teremteni, amely a gyakorlati életben teljesíteni tudja a maga feladatát és kötelességét.

A javaslat a mai bonyolult szervezetet, amelyben a nyakközönség nehezen igazodik el, egyszerű és egységes